

Česká republika

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Tachov, Pionýrská 1370

Pionýrská 1370, 347 01 Tachov

Identifikátor školy: 600 009 955

Termín konání komplexní inspekce: 2. – 11. prosince 2002

Čj.:	041 07/03-2159
Signatura:	kd7dw503

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium, Tachov, Pionýrská 1370 je střední všeobecně vzdělávací škola s kapacitou 360 žáků. Zřizovatelem školy je Plzeňský kraj, Škroupova 18, 301 00 Plzeň. Škola je právním subjektem a hospodaří jako příspěvková organizace. Součástí školy jsou Domov mládeže s kapacitou 19 lůžek a Školní jídelna s kapacitou 1000 jídel. Školní jídelna se nachází v moderní účelové stavbě vedle gymnázia a zajišťuje stravování i žákům a zaměstnancům nedalekých základních škol zřízených městem Tachov.

Základním posláním školy je výchova a vzdělávání žáků v šestiletém studijním oboru (79-41-K/601) a čtyřletém studijním oboru (79-41-K/401), ukončeném maturitní zkouškou a jejich příprava ke studiu na vysokých školách. Její činnost se řídí schváleným učebním plánem a učebními osnovami. Čtyřletý studijní obor není v současné době naplňován. Šestiletý studijní obor vznikl z projektu, který probíhal jako experiment. Na jeho základě byly schváleny tyto učební plány: universální, s humanitním zaměřením a s přírodovědným zaměřením.

Učební plán se od pátého ročníku šestiletého gymnázia liší podle zaměření žáků. V nabídce jsou tyto volitelné předměty: seminář z dějepisu, zeměpisu, aplikace počítačů, základy administrativy, konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, literární seminář, matematický seminář, společenskovědní seminář, seminář a cvičení z biologie a chemie, Linux (počítačový program), chemické pokusy, matematicko-fyzikální seminář.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v celé škole
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Většina vyučujících, kteří na škole působí, splňuje odbornou a pedagogickou způsobilost, pět učitelů má pouze pedagogickou způsobilost, odbornou splňují pouze pro nižší stupeň školy. Jeden z učitelů nemá požadovanou pedagogickou způsobilost. Poměrně příznivá je i věková skladba sboru. Vhodně je také využíván jejich odborný potenciál. Výchovný poradce je ustanoven, má požadovanou odbornou způsobilost. Zabývá se i prevencí sociálně patologických jevů, činnost výchovného poradce má velmi dobrou úroveň a zvládá požadavky úkolů výchovného poradenství.

Poradními orgány ředitelky školy je kolegium ředitele, ve kterém jsou zastoupeni ředitelka, zástupce ředitelky školy, výchovná poradkyně, dva zástupci pedagogického sboru a jeden zástupce odborové organizace. Scházejí se jedenkrát měsíčně. Dalšími poradními orgány jsou Pedagogická rada, Rada rodičů při gymnáziu Tachov a předmětové komise. Poradní orgány jsou funkční.

Učitelům s krátkou pedagogickou praxí je poskytována pomoc dle jejich požadavků a potřeb předmětovou komisí i vedením školy.

Vyučující na pokyn vedení školy zpracovali časové a tematické plány pro jednotlivé předměty. Garantem kvality jsou předmětové komise pro jednotlivé předměty, které se dále zabývají předkládáním požadavků na materiálně-technické zabezpečení výuky předmětů učebnicemi, pomůckami a didaktickou technikou, organizačním a personálním zajištěním soutěží a dalších aktivit školy. Některé předložené plány jsou formální (tělesná výchova) některé nepřesně zaznamenávají požadavky osnov (český jazyk a literatura), jiné oproti osnovám posunují učivo do nižších ročníků (český jazyk a literatura, dějepis).

Kontrolní činnost výchovně-vzdělávacího procesu je plánována a plnění stanovených úkolů je průběžně kontrolováno. Na základě analýzy kontrolních zjištění jsou přijímána opatření, která nejsou vždy účinná. Organizační struktura školy odpovídá její velikosti, je funkční. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou známy, zadávané úkoly převážně plněny. Zjištěné nedostatky byly způsobeny nedůsledností konkrétních pracovníků. V kontrolním systému jako zpětné vazbě vedení i pracovníků školy převažují pozitiva.

Kompetence pro jednotlivé články řízení jsou stanoveny. Provoz školy se řídí především funkčním organizačním řádem, kvalitně zpracovaným vnitřním řádem školy, jehož přílohou je výňatek z úmluvy o právech dítěte a dalšími účelně zpracovanými vnitřními předpisy

Učitelé jsou informováni prostřednictvím sdělení na nástěnkách, vnitřní počítačovou sítí, školním rozhlasem, při denním osobním kontaktu a na pedagogických radách. Informace žákům jsou poskytovány třídními učiteli, nástěnkami, sděleními výchovného poradce a školního rozhlasu. Další informace jsou podávány a získávány na jednání studentského parlamentu. Rodiče se mohou informovat prostřednictvím individuální konzultace s učiteli, na rodičovských schůzkách a v případě neodkladných záležitostí dostávají písemné zprávy nebo jsou kontaktováni telefonicky. Další informace o škole lze získat na jejich internetových stránkách a z výroční zprávy.

Personální podmínky, organizace činnosti školy a informační systém mají velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna ve funkční a zachovalé budově. Prostředí tříd, chodeb, kabinetů a odborných učeben je převážně účelně a esteticky zařízené. Žákům slouží útulné odpočinkové kouty, kde mohou trávit volný čas. Pitný režim je zajištěn prostřednictvím prodejních automatů. I v kmenových třídách jsou k dispozici zpětné projektory, ve výuce účelně využívané. V některých učebnách jsou k dispozici videa a televize. Velmi dobře jsou vybaveny odborné učebny, vhodně je využívána videokamera, kamera a další didaktická technika. Škola nemá k dispozici vlastní sportovní zařízení. Najímané prostory odpovídají požadavkům efektivní výuky, ale jsou od školy 7 až 15 minut vzdálené, což zvyšuje nároky na promyšlenou stavbu rozvrhu a výrazně negativně ovlivňuje rozpočet školy. Bezpečnost žáků při přesunech na sportoviště je zajištěna poučením o dodržování pravidel bezpečného přesunu a přesným vymezením trasy.

Školní a učitelská knihovna je vybavena staršími tituly, nové knihy jsou doplňovány jen s ohledem na finanční možnosti školy. Materiální zajištění výuky cizích jazyků (učebnice, mapy, slovníky, odborná literatura pro učitele, mluvnické přehledy a didaktická technika) bylo velmi dobré. Počítačová učebna je vybavená základní výpočetní technikou a čtrnácti počítači

připojenými na internet. Řada didaktických pomůcek je již opotřebovaná, vyžadují obnovu a doplnění. Velikost odborných učeben pro výuku jazyků ztěžuje využití netradičních forem práce. Učebna fyziky neumožňuje průběžné provádění všech osnovami předepsaných pokusů.

Materiální zabezpečení většiny předmětů je velmi dobré, některých pouze průměrné. Vhodné učebnice scházejí ve druhém ročníku v předmětu občanská výchova.

Materiálně- technické podmínky výchovy a vzdělávání jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Realizace vzdělávacích programů

Vzdělávání žáků je realizováno podle vzdělávacích programů schválených pod čj. 34 703/99-22 a podle učebních osnov schválených pod čj. 19 074/2000-23 a čj. 20 596/99-22 (ve schváleném dokumentu je uvedeno špatné číslo jednacím místo správného čj. 20 594/99-22) a podle časově-tematických plánů schválených ředitelkou školy.

Vzdělávací programy jsou v souladu s příslušným rozhodnutím o zařazení do sítě škol.

Hodinová dotace jednotlivých předmětů byla v souladu se schváleným učebním plánem, učební osnovy byly v průběhu výuky plněny. Výuka českého jazyka a literatury a dějepisu není v souladu s učebními osnovami v rozvržení učiva, které je posunuto z vyššího stupně gymnázia do dvou ročníků nižšího gymnázia. Pro úpravu osnov, která je vzhledem k učebnímu plánu v dějepise logická, chybí schválení MŠMT.

Výuka je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu.

Vedená povinná dokumentace převážně průkazně zachycuje průběh vzdělávání, zápisy v některých předmětech neměly dostatečnou výpovědní hodnotu.

Vedená povinná dokumentace většinou průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov je funkční, zjištěné nedostatky byly způsobeny nedůsledností konkrétních pracovníků. Výsledky provedených kontrol jsou analyzovány, ale nejsou vždy přijímána účinná opatření.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov není dostatečně účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech

Český jazyk a literatura

Učitelé, všichni odborně a pedagogicky způsobilí, byli na výuku velmi dobře připraveni. Výuku promyšlejí, plánují, v předmětové komisi zpracovali časově-tematické plány, které jsou schváleny ředitelkou školy. Rozvržení učiva zařazuje dějiny literatury v chronologickém sledu už o dva roky dříve (od 1. ročníku šestiletého gymnázia). Upřednostňuje tak dějiny literatury před osnovami stanoveným požadavkem výchovy ke čtenářství založené na přiměřených literárně-teoretických poučeních získaných prostřednictvím (pro žáky přitažlivé) četby. Díla nejstarší české a světové literatury jsou pro žáky příslušné věkové kategorie (13, 14 let) příliš náročná. V jazyce chybí část témat z oblasti komunikační výchovy, ta se neobjevují ani v zápisech v třídních knihách.

Materiální vybavení předmětu je průměrné, základní pomůcky, slovníková, odborná a krásná literatura jsou v omezeném množství k dispozici, další potřebné texty a pomůcky doplňují

učitelé z vlastních zdrojů. Didaktická technika (zpětné projektoři) jsou ve škole v dostatečném množství, ve sledované výuce nebyly použity.

Žáci byli motivováni pozitivním hodnocením i vlastním zájmem o vzdělávání.

Výuka mluvnice byla zaměřena na opakování učiva, které bylo stereotypně procvičováno. Učivo nebylo využito pro rozvoj klíčových, zejména komunikativních dovedností.

V literatuře byli žáci seznamováni s autory v chronologické posloupnosti v kontextu s dobou, která autory a jejich tvorbu ovlivňovala. Ve většině hodin se žáci pod vedením učitelů věnovali rozboru konkrétního literárního textu, projevovali velmi dobré literárněhistorické i teoretické znalosti, hledali širší souvislosti, učili se srovnávat. Otázky a úkoly byly většinou precizované, nutily žáky přemýšlet a v některých případech vedly i k vyjádření a obhájení vlastních názorů, jindy měli žáci k vyjadřování malý prostor. Pouze ojediněle nebyla organizace hodiny vhodně zvolena, žáci nespolupracovali a výuka nebyla efektivní. Typické bylo rozšiřování všeobecných znalostí žáků a snaha o kultivaci jejich kulturních hodnot, což je navíc podpořeno exkurzemi a návštěvami divadel. Výborně byly využívány mezipředmětové vztahy. Jazyk učitelů byl v mnoha případech pro žáky vzorem vynikajících vyjadřovacích dovedností. Práce s textem ve smyslu rozvoje citového, mravního a estetického vnímání poselství krásné literatury byla zaznamenána spíše ojediněle, stejně jako využití literatury pro cílený rozvoj komunikativních dovedností.

Výuka stylistiky byla vhodně spojena s literaturou, žáci poznávali kompozici a jazyk vybraného uměleckého textu při velmi dobře zvládnutém rozboru textu, rozvíjeli i vlastní vyjadřovací schopnosti.

Vztah učitelů a žáků byl korektní, až na jeden případ žáci velmi dobře spolupracovali. Hodnocení jejich práce bylo objektivní, zdůvodněné. Vyučující rozvíjeli osobnost žáků, pozornost byla věnována i výchovnému působení.

Výuka českého jazyka a literatury byla nadprůměrná, velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v anglickém a německém jazyce

Rozsah výuky cizích jazyků byl v souladu se schváleným učebním plánem. Obsah učiva odpovídal požadavkům učebních osnov. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky byla plánováním zajištěna. Učební osnovy byly plněny.

V souladu s potřebami žáků a možnostmi školy jsou zavedeny volitelné předměty konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, ve kterých si žáci mohou prohlubovat vědomosti a dovednosti v daném jazyce. Ve škole působí také jeden rodilý mluvčí (výuka německého jazyka). Podpoře zájmu o studium jazyků a rozvoji všeobecné kulturnosti žáků podstatnou měrou přispívá i organizování poznávacích zájezdů do zemí příslušné jazykové oblasti. Již několik let úspěšně pokračuje spolupráce se střední školou v Birminghamu.

Ve sledované výuce byla účelně využita auditivní technika, ale také zpětný projektor, videorekordér a překladové slovníky. Stávající učebnice učitelky vhodně doplňovaly didakticky funkčně zpracovanými výukovými materiály. Bezprostřední příprava učitelek na výuku byla zodpovědná. Vzdělávací cíle byly stanoveny s ohledem na věk žáků a zvláštnosti jednotlivých tříd.

Navození cizojazyčné atmosféry v úvodních fázích výuky bylo realizováno prostřednictvím cílené vstupní motivace pouze některými vyučujícími. Většina sledovaných hodin postrádala výraznější úvodní motivaci. Zpravidla byla nahrazena oznámením obsahu hodiny.

Struktura převážné části sledovaných hodin byla vyvážená, zařazované učební činnosti odpovídaly zvolenému vzdělávacímu cíli.

Nové učivo bylo uváděno srozumitelně a v přiměřeném rozsahu, navazovalo na dosavadní znalosti žáků. Následně bylo procvičováno na vhodně volených aplikačních příkladech a různých typech cvičení. Opakování učiva bylo vhodně rozvrženo většinou s využitím samostatné práce, někdy i skupinové nebo párové. Výsledky práce žáků byly vždy posouzeny a zhodnoceny. U některých vyučujících byla patrná snaha vést žáky také k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. Pro nácvik čtení a poslechu s porozuměním bylo využito hlavně textů z učebnic se známým jazykovým materiálem. S texty bylo dále účelně pracováno např. vyhledávání informací, vyvozování mluvnických jevů, mluvní projev apod.

Nedostatkem v organizaci některých hodin byla nevyváženost proporcí mezi teoretickým a praktickým aspektem výuky, mezi osvojováním jazykových prostředků a rozvíjením řečových dovedností. Použité učební činnosti nevytvářely pro žáky přirozené řečové situace umožňující komunikativní jednání v rámci probíraných tematických okruhů a komunikativních situací. Nácvik produktivních řečových dovedností se v těchto hodinách omezoval na odpovědi na otázky učitelek. Pro interaktivní ústní vyjadřování nevytvářela organizace výuky ve skupině dostatek přirozených příležitostí.

Učitelé většinou věnovali pozornost zpětnovazebnímu propojení výuky. Výsledky jednotlivých zadaných činností obvykle zhodnotili a zobecnili. Výrazným pozitivem práce některých pedagogů bylo i jejich formativní působení na žáky, které bylo promyšlené a citlivé. Komunikace učitelů se žáky byla vstřícná a otevřená, výuka probíhala v přirozené nestresující atmosféře.

Výuka anglického a německého jazyka byla hodnocena jako velmi dobrá.

Dějepis

Výuka dějepisu probíhá podle schváleného učebního plánu pro šestileté gymnázium Tachov, u humanitního zaměření 6 let, u ostatních 4 roky. Především vzhledem k učebnímu plánu nehumanitních oborů je posunut začátek chronologického výkladu dějin do 1. ročníku. Tento posun učiva pravěku – středověku do nižších ročníků není v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu, ale je logickým důsledkem specifiky šestiletého gymnázia Tachov. U humanitního zaměření je v nejvyšších ročnících větší prostor pro potřebnou výuku současných dějin. Chybí však schválení vlastních učebních osnov MŠMT.

Dějepis učí dva odborně a pedagogicky způsobilí vyučující, kteří byli velmi dobře připraveni. Materiální podpora výuky je průměrná, chybí odborná učebna i širší vybavení odbornou a encyklopedickou literaturou. Učitelé však řadu textů kopírují a často používají vlastní materiály. Ve výuce vhodně využívají i exkurze a další aktivity vztahující se k historii.

Výuka odpovídala volbou metod a náročností učiva věku a vyspělosti žáků. Učivo bylo vyvozováno na základě samostatné práce, vědomostí žáků nebo rozboru historických map, dokumentů, případně uměleckých děl. Výuka byla vedena v logických souvislostech, byly hledány příčiny a následky, vyvozovány závěry. Žáci se učili metodu získávání poznatků z různých informačních zdrojů, historicky myslet, srovnávat jednotlivé jevy, někdy i zaujímat vlastní názory a argumentovat. V ojedinělých případech byli žáci málo aktivizováni. Pozitivem bylo využívání mezipředmětových vztahů, rozšiřování všeobecných znalostí žáků a odhalování i skrytých souvislostí.

Vztah mezi učiteli a žáky byl přátelský, založený na vzájemném respektování, žáci byli pozorní, projevovali zájem o poznávání, ochotně plnili zadané úkoly a měli velmi dobré znalosti.

Výuka dějepisu měla nadprůměrnou úroveň, byla velmi dobrá.

Zeměpis a zeměpisný seminář

Časová dotace odpovídá schválenému učebnímu plánu. Z porovnání hospitovaných hodin s předloženými časově-tematickými plány a zápisy v třídních knihách je patrné, že osnovy zvoleného vzdělávacího programu jsou plněny. Struktura výuky odpovídala věku žáků a stanoveným cílům.

Pro výuku slouží odborná učebna zeměpisu, dobře uspořádaná a zařízená. Kabinet zeměpisu je v dostatečné míře vybavený pomůckami pro výuku v rámci schváleného vzdělávacího programu.

Na způsob a organizaci výuky byli žáci připraveni. Učitelé využívali různé organizační formy práce – frontální i individualizované a skupinové vyučování, pracovali s referáty žáků, zeměpisnými aktualitami a analýzou textu a vyobrazení v učebnici. Přiměřený důraz byl kladen na práci s mapou a vhodně bylo využíváno video. Stejně účelně bylo postupováno během zeměpisného semináře. Všechny důležité údaje byly zobrazovány pomocí zpětného projektoru, demonstrací vyobrazení v odborné literatuře, konkrétními ukázkami přístrojů nebo vycházely z vědomostí žáků. Zpracované fólie vyučujícího byly výbornou názornou pomůckou. Všechny činnosti na sebe vhodně navazovaly, často se střídaly, hodiny měly rychlý spád. V hodinách zeměpisu vyvozovali žáci nové učivo postupně sami, v zeměpisném semináři převládal výklad učitele. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Úvodní motivace byla uplatněna v části hodin, stejně jako závěrečné hodnocení. Průběžné motivační výzvy byly patrné vždy. Klasické ústní zkoušení bylo uplatněno pouze jednou, prověřovány byly vědomosti dobře osvojené. Kromě pamětního zvládnutí látky bylo vyžadováno vysvětlení vztahů, souvislostí a efektivní práce s mapou. Hodnocení bylo objektivní.

Výběr, návaznost a množství učiva bylo úměrné věku žáků, ale v některých fázích výuky byl menší prostor pro využití zpětné vazby a v závěru hodin pro procvičení a upevnění nového učiva. I když vyučující kladl na žáky značné nároky (kázeň, organizace práce), velká část z nich byla aktivní a bylo zřejmé, že o předmět projevují živý zájem. Všechny sledované hodiny měly odpovídající pracovní atmosféru a projevoval se v nich pozitivní vztah mezi vyučujícími a žáky.

Úroveň výuky zeměpisu a zeměpisného semináře byla celkově velmi dobrá.

Chemie

Týdenní počty hodin v jednotlivých ročnících a studijních zaměřeních odpovídají schváleným učebními dokumentům a rozpisu hodin v rozvrhu. Výuka předmětu je zajištěna odborně i pedagogicky způsobilými vyučujícími. Probíhala převážně v kmenových třídách, které svým vybavením i estetickým uspořádáním odpovídají psychohygienickým požadavkům. Laboratorní cvičení (chemické pokusy) jsou prováděny v dobře vybavené chemické laboratoři.

Promyšlená příprava učitelů na výuku vycházela z dobře zpracovaných tematických plánů. Učební osnovy jsou prokazatelně plněny. Metody a formy práce uplatňované ve vyučovacím procesu respektují schopnosti i věkové kategorie žáků. Skladba sledovaných vyučovacích hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům. Formou řízené diskuze byli žáci při opakování i výkladu nové látky vedeni k samostatnému vytváření logických závěrů na základě již známých poznatků a vědomostí. Tato forma práce umožňuje vyučujícím korigovat tempo a náročnost výkladu v závislosti na aktuálním stavu třídy. Žáci jsou vedeni k samostatnému zapisování poznámek do sešitů. Namátkovou kontrolou sešitů byla zjištěna velmi dobrá obsahová i estetická úroveň zápisů. V některých sledovaných hodinách byly pro zvýšení názornosti použity vhodné didaktické pomůcky. K samostatné práci a vytváření základních manuálních

dovedností jsou žáci vedeni při laboratorních cvičeních. Jedno ze sledovaných laboratorních cvičení bylo vyučujícím nedokonale připraveno, výsledný efekt práce byl minimální.

Žáci byli pozitivně motivováni především aktivizujícími formami práce, příklady a odkazy na souvislosti probíraného učiva s praxí a jeho uplatnění v jiných vědních oborech. Ověřování získaných vědomostí bylo prováděno frontálním opakováním nebo individuálním zkoušením při zapojení ostatních žáků třídy do řešení samostatných úkolů. Hodnocení žáků bylo objektivní a korektní, odpovídalo předvedeným znalostem.

Chování žáků bylo ukázněné i při jejich aktivním zapojení do diskuze. Jazyková a komunikační úroveň učitelů i žáků byla velmi dobrá.

Úroveň vzdělávání v předmětu chemie byla velmi dobrá.

Biologie

Zpracované časově-tematické plány vyučujících respektují schválené učební osnovy včetně návaznosti jednotlivých ročníků. Jejich kvalita zpracování je dokladem systematické práce příslušné předmětové komise. Všichni vyučující předmětu splňují podmínku odborné i pedagogické způsobilosti ve smyslu příslušné vyhlášky.

Příprava učitelů na sledovanou výuku byla promyšlená s pečlivým výběrem vhodných didaktických pomůcek. Učební osnovy výuky ve sledovaných třídách byly prokazatelně plněny. Výuka probíhala v kmenových třídách i v odborné učebně biologie (laboratoři). Odborná učebna svojí kapacitou a uspořádáním však nevyhovuje výuce nedělených tříd s počtem kolem třiceti žáků ve třídě (nižší ročníky). Tato skutečnost se projevuje zvýšenou nekázní některých živějších žáků. Materiálně-technické vybavení kabinetu biologie a odborné učebny umožňuje plnit vzdělávací složku v plném rozsahu učebních osnov. Vzájemná interakce a komunikace mezi žáky a učiteli byla rozvíjena cílenou diskuzí k probíranému tématu s podpůrným využitím názorných pomůcek. Pozitivně bylo hodnoceno zadávání odborných referátů ve vyšších ročnících přírodovědného zaměření, kdy pověření žáci ke zpracovanému referátu samostatně řídí a vedou diskuzi k přednesenému tématu s ostatními spolužáky ve třídě. Žáci jsou vedeni k samostatnému a přehlednému zapisování poznámek do sešitů. V závěru většiny sledovaných hodin jim byly zadávány svým rozsahem i obsahem přiměřené domácí úkoly.

Prostředí tříd i organizace vyučování vytvářelo velmi dobré psychohygienické podmínky výuky. Zvolené formy a metody práce byly pro žáky dostatečně motivující, jejich zájem o probíranou učební látku byl zcela evidentní, většina sledovaných hodin byla hodnocena jako efektivní.

Kvalita vzdělávání a výchovy v předmětu biologie byla velmi dobrá.

Fyzika

Týdenní počty hodin v jednotlivých ročnících a studijních zaměřeních odpovídají schváleným učebním dokumentům a rozpisu hodin v rozvrhu. Předmět je vyučován odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími. Plánování učiva a přípravě na výuku byla věnována patřičná pozornost.

Laboratorní cvičení a náročnější pokusy jsou prováděny ve velmi dobrých podmínkách fyzikální laboratoře. Vybavení pomůckami je na běžné úrovni, i když je vhodně doplňováno pomůckami zhotovovanými vyučujícími. Hodiny vyučované v kmenových učebnách měly průměrné materiální a psychohygienické podmínky.

V převážně klasické organizaci hodin byla věnována pozornost názornosti výuky, střídání činností, rozvoji logického uvažování a aplikaci učiva. Zejména jeden vyučující vynikajícím způsobem vedl žáky k samostatnému vyvozování závěrů a chápání širších souvislostí.

Hodnocení výkonu žáků bylo zdůvodňováno. Předností bylo motivující oceňování snahy, a to i u neúspěšných žáků. Úroveň průběhu vzdělávání i jeho výsledků byla zřetelně ovlivňována (i u stejného vyučujícího) složením jednotlivých tříd. V aktivnějších třídách měli žáci velmi dobré znalosti, pracovali s chutí a samostatně, cíleně byly rozvíjeny komunikativní dovednosti.

Příznivou pracovní atmosféru vytvářelo oboustranné respektování a důvěra mezi žáky a vyučujícími. Ve třídách s převahou pasivních žáků převládal frontální způsob výuky s dominujícími úlohou učitele. V těchto třídách se projevovala i nepozornost a nezájem žáků a v některých případech i drobná nekázeň.

Výuka fyziky měla celkově velmi dobrou úroveň.

Matematika

Týdenní počty hodin v jednotlivých ročnících a studijních zaměřeních odpovídají schváleným učebním dokumentům a rozpisu hodin v rozvrhu. Odborně a pedagogicky způsobilí učitelé věnovali náležitou pozornost plánování učiva i bezprostřední přípravě na výuku.

Materiální podmínky výuky byly průměrné, žáci byli vedeni k využívání učebnic a matematických tabulek. Pozornost byla věnována kvalitě provedení zápisů a nákresů na tabuli. K názornosti přispívalo i využití modelů a barevných kříd.

Při hledání řešení zadaných úkolů vyučující žákům pomáhali návodnými otázkami a individuálním přístupem, nabízeli také více způsobů řešení. V některých hodinách bylo vhodně využíváno logického odhadu správnosti výsledku řešeného úkolu. Využívána byla zpětná vazba v návaznosti na opakování a procvičování učiva, žáci byli ve většině tříd pozorní, měli potřebné znalosti a dovednosti a dobře spolupracovali s vyučujícími. Zkoušení žáků bylo zaměřeno na pochopení probíraného učiva, hodnocení odpovídalo znalostem a známka byla zdůvodněna. Pozitivem bylo také vytváření příznivé pracovní atmosféry.

V maturitních ročnících žáci prezentovali pomocí počítačového programu Famulus řešení grafických závislostí fyzikálních jevů. Organizací práce a motivací žáků byly částečně eliminovány pouze vyhovující materiálně-technické podmínky počítačové učebny (stísněný prostor, 11 počítačů na 17 žáků, špatná akustika). Vhodně bylo využíváno rozdílných dovedností a znalostí žáků při práci na PC. Žáci vykazovali potřebné znalosti i dovednosti v obsluze programu i v matematice. Byli vedeni k samostatnosti, zdůvodňování a obhajování vlastní práce.

Mezi negativa patřila pasivita žáků v některých třídách, monotónní činnosti zhoršující psychohygienické podmínky, malá přehlednost v zápisech na tabuli a nižší úroveň dovedností a znalostí žáků.

Sledovaná výuka matematiky měla celkově velmi dobrou úroveň.

Informatika a výpočetní technika, Programování

Týdenní počty hodin v jednotlivých ročnících a studijních zaměřeních odpovídají schváleným učebním dokumentům a rozpisu hodin v rozvrhu.

Předmět je vyučován učitelem bez pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost se projevila málo efektivním výkladem a organizací činností při seznamování se základními službami operačního systému Windows ve dvou hodinách informatiky a výpočetní techniky. Ke špatné organizaci také přispívají pouze vyhovující podmínky počítačové učebny vybavené 10 funkčními žakovskými pracovišti neodpovídající počtu žáků (16) ve skupině. Naopak po všech stránkách velmi dobrá byla výuka programování, kde žáci se zaujetím, samostatně i za vzájemné spolupráce a v tvůrčí atmosféře hledali různé způsoby řešení zadaných úkolů. K tomuto

významnou měrou přispívá odbornost vyučujícího a individuální přístup. Výrazná byla i radost z úspěchu.

Předměty byly zejména pro podprůměrné materiálně-technické podmínky vyučovány na celkově průměrné úrovni.

Občanská výchova, základy společenských věd

V prvních dvou ročnících je vyučována občanská výchova (v dokumentaci nesprávně uváděna jako občanská nauka), které je vyčleněna dvouhodinová týdenní dotace. Základům společenských věd je přidělena tříhodinová týdenní dotace v pátém a šestém ročníku. Ve sledovaných hodinách neměli žáci k dispozici učebnice, ale využití názorných pomůcek bylo dostatečně účelné. Vyučující vhodně využívali také kopírované materiály i zpětný projektor.

Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů a podrobně zpracovaných tematických plánů. Nepřesně jsou zapisovány názvy jednotlivých témat do třídních knih. Bezprostřední příprava na výuku byla mimořádně pečlivá, promyšlená a odpovídala cílům předmětu.

Převážně frontální organizace výuky využívala efektivních prostředků a metod práce, respektovala zásady psychohygieny. Individuální přístup, motivace praktickými příklady a odpovídajícím hodnocením vytvářely prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků, kteří byli aktivizováni srozumitelnými, konkrétními otázkami, názornou výukou, účelným využíváním mezipředmětových vazeb a využíváním vlastních vědomostí a zkušeností.

Komunikace mezi žáky a učiteli byla převážně kultivovaná a dodržovala pravidla slušného chování. Některé nedostatky v komunikaci žáků mezi sebou, či s učitelem byly způsobeny drobnými chybami v organizaci diskuse a byly výjimečné.

Úroveň výuky byla vynikající.

Estetická výchova - hudební výchova

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu. Podle sledovaných hodin je v souladu s časově-tematickým plánem. Pro výuku hudební výchovy slouží odborná učebna, která je vybavená doprovodnými hudebními nástroji (klavír, kytara), instalovanou audiotechnikou i nástroji pro žáky, zpěvníky a archivem hudebních nosičů. Ten není pro demonstraci hudebních ukázek dostačující a je doplňován z vlastních zdrojů učitelů. Výuka předmětu je uspořádána do dvouhodinových bloků tak, aby se žáci v první části seznamovali s hudební teorií a druhá je věnována převážně zpěvu.

Teoretická část byla zaměřena na porozumění společenské funkce hudby v určité epoše, seznámení s hlavními představiteli a ukázkami hudebních děl. Nejpřesvědčivěji působil vysoce erudovaný projev vyučující, dokonalá znalost tématu a její osobní postoj. Méně zdařilé bylo zobecňování závěrů z žakovského referátu. Vhodně byly zařazeny hudební ukázky. Žáci měli možnost k jednotlivým ukázkám diskutovat, hodnotit je a uplatňovat své vědomosti, ale aktivní byli jen jednotlivci. Přesto bylo patrné, že se o hudbě a o svých zážitcích z ní učí hovořit. Ozvučení odborné pracovny je na dobré úrovni, reprodukce byla kvalitní. Jednotlivé části výuky na sebe vhodně navazovaly, ale díky rozvlklé práci s referátem scházely prostor pro závěr. Ve druhé části výuky žáci zpívali za výborného klavírního doprovodu a zpěvu vyučující. Doprovázeli se doprovodnými hudebními nástroji a předvedli široký repertoár písní. Zpívali podle zpěvníků i z paměti. Nevhodné umístění doprovodného nástroje a chybějící přímý kontakt s vyučující umožňovalo pasivitu některých žáků. Přesto byla ve výuce příjemná pracovní atmosféra.

Ve výuce hudební výchovy byla výrazná převaha pozitiv, úroveň výuky byla velmi dobrá.

Tělesná výchova

Výuka probíhá podle schválených dokumentů. V rámcových časově-tematických plánech nejsou uvedeny konkrétní vzdělávací cíle, kterých by žáci měli v průběhu výuky dosáhnout. Jsou formální. Bezprostřední příprava na výuku byla většinou velmi dobře promyšlená.

Tělesná výchova je v rámci možností daných pronájmem prostor a vzdáleností sportovišť dobře materiálně zajištěná. Dvouhodinová týdenní dotace je účelně rozdělena do dvou hodinových cvičebních jednotek, což umožňuje zefektivnit zdravotní i vzdělávací složku předmětu. Určitým nedostatkem je vzdálenost sportovišť, ale ztrátové časy jsou většinou minimalizovány promyšlenou organizací rozvrhu. Ve škole je zřízena průměrně vybavená tělocvična.

Frontální a skupinové formy práce byly dobře promyšlené, účelně organizované. Při výuce nových pohybových dovedností byla využívána především komplexní metoda a metody napodobování, ale také metody práce s řízeným objevováním. Promyšlená je individualizace nároků podle schopností žáků. V některých částech výuky scházely podrobnější teoretický popis a biomechanické zdůvodnění návaznosti pohybů (sportovní gymnastika, bruslení), aktuální informace žákům o jejich momentální úrovni motorického učení – okamžitá zpětná vazba. Kladem jsou jasně stanovená a dodržovaná pravidla komunikace, vzájemný respekt vyučujících a žáků, využívání přirozené motivace a pozitivně formulované hodnocení.

Úroveň výuky byla velmi dobrá

Základy ekonomiky

Předmět je zařazen v učebním plánu jako povinný v 5. a 6. ročníku všeobecného (univerzálního) zaměření. Školou zpracované učební osnovy jsou schváleny MŠMT s platností od 1. 9. 2000. Vyučující je odborně i pedagogicky způsobilá k výuce předmětu. Hospitovaná výuka byla vyučována v kmenových třídách, jejichž materiálně-technické vybavení je standardní a umožňuje plnit vzdělávací složku výchovně-vzdělávacího procesu v plném rozsahu. Didaktické pomůcky využívány nebyly.

Tematické plány jsou zpracovány s návazností mezi ročníky, jsou aktualizovány v závislosti na legislativních změnách v ekonomické oblasti.

Výuka byla vyučující dobře připravená, stanovené výukové cíle byly splněny. Žáci šestého ročníku byli řízenou diskuzí vedeni k aktivnímu učení, jsou schopni ekonomicky myslet a závěry probíraného učiva logicky formulovat. Samostatně vyhledávají potřebné informace v učebnicích, s fakty dále systematicky pracují. Ve sledované výuce v pátém ročníku byli žáci příliš pasivní, nedostatečně reagovali na snahu vyučující o zapojení do diskuze k probíranému tématu. Pokud byli vyzváni k odpovědi na položené otázky, odpovídali většinou věcně správně.

Žáci byli pozitivně motivováni především odkazy na souvislosti probíraného učiva s praxí a kladným hodnocením, případně pochvalou při správně formulovaných odpovědích a aktivním zapojení do diskuze. Ověřování získaných vědomostí bylo prováděno frontálním opakováním a individuálním ústním zkoušením. Důraz při zkoušení byl kladen nejen na paměťové zvládnutí učiva, ale i na pochopení vzájemných vztahů. Úroveň verbálního a neverbálního projevu vyučujících i žáků byla velmi dobrá.

Úroveň vzdělávání sledovaného předmětu byla velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťuje vedení školy prostřednictvím hospitací a zadáváním prověrek v paralelních ročnících. Sledovány jsou výsledky studentů v rámci různých předmětových soutěží, olympiád i mezinárodních projektů.

V minulých letech škola využívala komerčně zadávaných testů. V loňském školním roce dosáhli žáci 2. ročníků dobrých výsledků v německém jazyce v komerčních testech. Učitelé obou cizích jazyků připravují a zadávají srovnávací testy většinou ve 3. a 4. ročnících.

Škola pravidelně sleduje počet přijatých absolventů na vysoké a vyšší odborné školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů.

Škola realizuje prevenci sociálně patologických jevů v souladu s metodickými pokyny MŠMT. Zpracovaný Minimální preventivní program postihuje danou problematiku a je součástí plánu práce školy. Program je konkrétní a adresný, podle potřeby aktualizovaný.

Škola se problematikou zabývá a přijatý systém je funkční.

V oblastech zabezpečení úkolů **bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany** (BOZP a PO) byla předložena požadovaná dokumentace, kromě Osvědčení o proškolení učitelů fyziky z Vyhlášky ČÚBP č. 50/1978 Sb. v platném znění, o odborné způsobilosti v elektrotechnice.

Vstupní a periodické proškolení zaměstnanců a žáků bylo provedeno a řádně zapsáno.

Velká pozornost je věnována prevenci školních a pracovních úrazů. Za minulý školní rok bylo 6 úrazů (1 úraz na 108 žáků, přitom v kraji 1 úraz na 70 žáků).

Řády odborných učeben a laboratoří jsou zpracovány. Kontrolované prostory pro výuku odpovídají bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

Místnosti pro výuku, chodby a schodiště mají stanované rozměry a povrch. Jsou vybaveny pro činnost zde vykonávanou. Pracoviště jsou dostatečně osvětlená, mají odpovídající mikroklimatické podmínky, zejména pokud jde o větrání a teplotu. Prostory pro osobní hygienu, převlékání, odkládání osobních věcí a odpočinek mají stanovené rozměry, provedení a vybavení. Jsou dobře udržované, uklizené a čisté.

Nouzové východy a komunikace k nim jsou označené a stále volné. Všechna pracoviště jsou vybavena traumatologickým plánem a prostředky pro poskytování první pomoci.

Revize objektů, zařízení školy a materiálu byly včas a kvalitně provedeny a zjištěné závady jsou odstraňovány podle požadavků a finančních prostředků.

Oblastem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany je ředitelkou gymnázia věnována velká pozornost.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Časově-tematické plány sledovaných vyučovacích předmětů
2. Dokumentace BOZP ve složce číslo 1 – 3
3. Dokumentace PO ve složce číslo 4
4. Inspekční zpráva čj. 044 306/98-2208
5. Opatření k ochraně osobních dat zaměstnanců v informačních systémech ze dne 4. 9. 2000
6. Organizační řád (bez data schválení)
7. Plány předmětových komisí na školní rok 2002/2003 – Český jazyk a literatura, základy společenských věd, matematika a fyzika, zeměpis, dějepis, chemie, německý jazyk, anglický jazyk, biologie, dějepis, estetická výchova, tělesná výchova
8. Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení čj. 14 269/2001-26
9. Projekt z roku 1998
10. Protokoly o komisionálních zkouškách za školní rok 2001/2002
11. Protokoly o maturitní zkoušce za školní rok 2001/2002
12. Provozní řád – hygienické požadavky (bez data schválení)
13. Revize a kontroly ve složce číslo 5
14. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 26 039/2001-21
15. Rozvrh hodin podle tříd a podle učitelů na školní rok 2002/2003
16. Třídní knihy hospitovaných tříd
17. Třídní výkazy ze školních roků 1996-2002
18. Učební plány šestiletého studijního cyklu studijního oboru 79 02 5/00 Gymnázia Tachov profilace humanitní, přírodovědné a univerzální, schválené pod čj. 34 703/99-22
19. Vnitřní kontrolní systém Gymnázia Tachov ze dne 5. září 2001
20. Vnitřní řád školy a základní požadavky na chování a jednání pedagogických pracovníků ze dne 2. září 2002
21. Vyhodnocení hlavních úkolů v práci školy ve školním roce 2001/2002
22. Výroční zpráva o činnosti Gymnázia Tachov ve školním roce 2001/2002
23. Zápisy z pedagogických rad ze dne 16. května a 28. června 2002

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou vzhledem k využití odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a velikosti školy velmi dobré, včetně práce výchovného poradce, který je kvalifikovaný a v oblasti výchovného poradenství fundovaný.

Činnost poradních a metodických orgánů je koordinovaná, plánovaná. Nedostatkem jejich práce je vzhledem k učebním osnovám nesprávně rozvržené učivo v časově-tematických plánech.

Kontrolní systém je propracován, zjištění z kontrolní činnosti jsou analyzována, ale celková účinnost je snížena nedostatečnou důsledností v realizaci přijatých opatření (např. plánování učiva). Informační systém je funkční a organizační struktura umožňuje efektivní řízení školy.

Prostředí školy je čisté, esteticky upravené, působí příjemným dojmem. Velkým nedostatkem je skutečnost, že škola nemá vlastní tělocvičnu. Přesto vybavení školy umožňuje plnit výchovné a vzdělávací cíle obsažené v učebních dokumentech a je celkově velmi dobré.

K příjemnému klimatu školy přispívá vstřícný vztah mezi učiteli a žáky, založený na vzájemném respektování, i dobré vztahy mezi učiteli navzájem.

Velikost školy přispívá ke znalosti osobností studentů a umožňuje individuální přístup učitelů. Ze sledované výuky je patrné systematické výchovné působení učitelů.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech převážně odpovídal obecným požadavkům efektivní výuky, pozitiva výrazně převažovala nad negativy.

Výrazný kvalitativní posun byl zjištěn v oblasti aktivizujících metod a forem práce u všech posuzovaných vyučovacích předmětů vzhledem k jejich hodnocení uvedených v inspekční zprávě čj. 044 306/98-2208 ze dne 21. prosince 1998.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Ondřej Kožíšek	Kožíšek v. r.
Členové týmu	Ing. Jan Aschenbrenner	Ing. Aschenbrenner v. r.
	Mgr. Jan Havránek	Jan Havránek v. r.
	Mgr. Darina Motlíková	Motlíková v. r.
	Mgr. Jarmila Mrázková	Jarmila Mrázková v. r.
	Ing. Ivan Veselý	Ing. Veselý v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Irena Hézlová
Darina Lišaníková
Ing. Július Slávik
Ivana Wildmanová

V Domažlicích dne 11. ledna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. 2. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Ing. Lubora Rousová	Rousová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	28. února 2003	041 16/03-2159

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány